

UCHWAŁA

Dnia 6 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski

Protokolant Łukasz Kaczmarek

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, na posiedzeniu w dniu 6 czerwca 2023 r., wniosku pełnomocnika wnioskodawcy P.W. w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędzi Sądu Okręgowego w W. – A.M. za czyn z art. 212 § 1 k.k. i art. 216 § 1 k.k.

na podstawie art. 80 § 2c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 365 ze zm.)

uchwalił:

I. odmówić wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędzi Sądu Okręgowego w W. - A.M. za czyn z art. 212 § 1 k.k. i art. 216 § 1 k.k.;

II. kosztami postępowania immunitetowego obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 1 października 2021 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego) P.W. wniósł o wydanie uchwały zezwalającej na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędzi Sądu Okręgowego w W. – A.M. za czyn z art. 212 § 1 k.k. i art. 216 § 1 k.k., polegającym na tym, że: w dniach [...] i [...] na sali sądowej w Sądzie Okręgowym w W. na rozprawach o sygn. akt [...], jako prowadząca rozprawę, znieważała i pomawiała P.W. słowami skierowanymi do niego przy udziale osób przebywających na sali sądowej, iż P.W. jest " oskarżonym" wielokrotnie to powtarzając, pomimo zwracaniu uwagi sędziemu przez P.W., że nie dopuścił się

żadnego przestępstwa i jest w tej sprawie " obwinionym " a nie "oskarżonym", a nadto sędzia na sali sądowej krzyczała, obrażała i znieważała P.W., że popełniał różne czyny przestępcze pomimo, „iż sprawa dotyczyła [...]”.

Zarządzeniem z dnia 25 maja 2022 r., sygn. akt DPI [...], wezwano P.W. i radcę prawnego B.W. do uzupełnienia braku formalnego pisma procesowego - wniosku o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Okręgowego w W. A.M., poprzez jego podpisanie przez pełnomocnika - radcę prawnego B.W., w terminie 7 dni, pod rygorem uznania złożonego pisma procesowego za bezskuteczne. W dniu 21 czerwca 2022 r. radca prawny BW. podpisał złożony wniosek, uzupełniając tym samym braki formalne pisma.

W odpowiedzi na wniosek sędziego Sądu Okręgowego w W. A.M. wskazała, iż swym zachowaniem nie dopuściła się jakiegokolwiek przestępstwa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Analiza wniosku o uchylenie immunitetu formalnego prowadzi do uznania, iż jest on bezzasadny w stopniu oczywistym. Powyższy nie zasługiwał bowiem na uwzględnienie nie tyle z uwagi na brak dostatecznego uprawdopodobnienia popełnienia przez sędzię Sądu Okręgowego w W. A.M. czynów wypełniających znamiona przestępstw określonych w art. 212 § 1 k.k. oraz z art. 216 § 1 k.k., co niewykazania takowej okoliczności w jakimkolwiek wręcz stopniu.

Na wstępie podkreślić należy, że zgodnie z art. 80 § 2c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych sąd dyscyplinarny wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, jeżeli zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa. Jak wielokrotnie podkreślano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, dostatecznie uzasadnione podejrzenie dotyczy zarówno popełnienia samego czynu, znamion tego czynu określonych przez odpowiedni przepis ustawy karnej, jak i innych warunków wskazanych w ustawie, a odnoszących się w szczególności do strony podmiotowej i stopnia społecznej szkodliwości czynu (por. w szczególności uchwały Sądu Najwyższego z 5 lipca 2006 r., SNO 32/06, Lex nr 470200;

z 16 września 2008 r, SNO 68/08, Lex nr 491427; z 27 stycznia 2009, SNO 95/08, Lex nr 737393; z 30 listopada 2020 roku, II DO 98/20, Lex nr 3092558). Za trafny należy uznać także pogląd, z treści którego wynika, iż dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa, to pewien stan, w którym - w oparciu o zgromadzone dowody - można stwierdzić, że podejrzenie to jest przekonujące, słuszne i nie budzące wątpliwości, a innymi słowy, że wersja wydarzeń zaprezentowana we wniosku o wyrażenie zezwolenia na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej jest w wystarczającym (dostatecznym) stopniu uprawdopodobniona (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 26 lutego 2018 r., SNO 54/17, LEX nr 2511522).

W kontekście analizowanego wniosku szczególnego zaznaczenia wymaga, iż w postępowaniu delibacyjnym sąd dyscyplinarny orzeka zasadniczo na podstawie wniosku i dowodów załączonych przez wnioskodawcę, bowiem to „rzeczą oskarżyciela, a nie sądu jest formułowanie oraz wykazywanie przesłanek uzasadniających zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, toteż oskarżyciela – a nie sąd dyscyplinarny – obciąża powinność gromadzenia i prowadzenia wszystkich niezbędnych w sprawie dowodów, uzasadniających w pełni podejrzenie popełnienia przez sędziego przestępstwa” (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2003 roku, SNO 29/03, Lex nr 470220; uchwała SN z dnia 24 października 2014 roku, SNO 43/14, Lex nr 1544217).

Obowiązek przedłożenia materiału dowodowego przemawiającego za zasadnością wniosku należy tym samym do wnioskodawcy, a wyjątkiem od tej zasady jest jedynie sytuacja, w której nie posiada on realnych możliwości uzyskania materiału dowodowego, a zdolnością tą dysponuje wyłącznie sąd dyscyplinarny. Podkreślić wymaga jednocześnie, iż wnioskodawca, chcąc ewentualnie przeprowadzić określone dowody w postępowaniu immunitetowym inicjowanym przez oskarżyciela subsydiarnego lub prywatnego, winien załączyć do akt sprawy (wniosku) ich kopie, które jako strona postępowania karnego ma prawo bez przeszkód pozyskać. W sytuacji natomiast, gdy nie dołączono do wniosku jakichkolwiek dowodów bądź przedłożone dowody nie wykazują żadnego widocznego związku z treścią zarzutu formułowanego wobec osoby objętej

wnioskiem, wówczas żądanie wnioskodawcy uznać należy za bezzasadne w stopniu oczywistym.

Wniosek jest zatem bezzasadny w stopniu oczywistym wówczas, gdy nie dołączono do niego żadnych dowodów lub wówczas, gdy przedłożone dowody nie wykazują żadnego widocznego związku z treścią zarzutu formułowanego wobec objętego wnioskiem sędziego, a który wnioskodawca chce zarzucić po uchyleniu mu immunitetu. Oczywista bezzasadność wniosku zachodzić będzie również wówczas, gdy po jego lekturze, bez konieczności uzyskiwania i zapoznawania się z dowodami można stwierdzić, że immunitet nie powinien zostać uchylony.

Jak wynika z części motywacyjnej wniosku objęta wnioskiem sędzia miała dopuścić się przestępstw z art. 212 § 1 k.k. i art. 216 § 1 k.k. podczas prowadzonej rozprawy w sprawie o sygn. akt [...] poprzez zwracanie się w stosunku do P.W. określeniem „oskarżony”. Wnioskodawca uznał powyższe za zachowanie „obraźliwe, pomawiające i przestępcze”, przy czym nie wskazał przekonujących powodów, które pozwalałoby na przyjęcie, iż powyższe działanie sędzi doprowadziło do jego znieważenia bądź zniesławienia. Samo już natomiast zestawienie wskazywanych we wniosku okoliczności prowadzi do odmiennej oceny i uniemożliwia przyznanie zasadności zawartym w nim twierdzeniom. Użycie bowiem przez sędzię zwrotu „oskarżony” stanowiło wyraz posługiwania się nazewnictwem wskazywanym przez przepisy prawa i realizację przysługujących jej sędziowskich uprawnień, które w żaden mierze nie zmierzało do pomówienia bądź znieważenia wnioskodawcy.

Mając na uwadze nieprzedstawienie przez wnioskodawcę jakichkolwiek dowodów uprawdopodobniających popełnienie przez objętą wnioskiem sędzię przestępstw z art. 212 § 1 k.k. oraz z art. 216 § 1 k.k., a nadto stwierdzony po lekturze wniosku brak jakichkolwiek podstaw do uchylenia immunitetu formalnego, Sąd Najwyższy odmówił wyrażenia zgody na jej pociągnięcie do odpowiedzialności karnej, orzekając jak w sentencji uchwały.

